

„ЗАЩО СЪМ В УЧИЛИЩЕ?“: ИЗСЛЕДВАНЕ НА МОТИВАЦИЯТА ЗА УЧЕНЕ

Пенка ХРИСТОВА¹, Елена АНДОНОВА¹, Маргарита ПАВЛОВА²

¹ *Нов Български Университет*

БЪЛГАРИЯ, София, 1618, бул. Монтевидео № 21

² *University of Kansas*

1415 Jayhawk Blvd., 426 Fraser Hall, Lawrence, KS 66045

phristova@cogs.nbu.bg, candonova@nbu.bg, mpavlova@ku.edu

Резюме. Демографската криза в Европа и в частност, в България налага нуждата от икономически активно население, което да може със знания, умения и изобретателност да работи поне двойно повече от нас. Разпознаваема става също така необходимостта от образование, което възпитава начин на мислене, гарантиращ критичност, умения за анализ, синтез и обобщаване, както и трансфер на наличните знания и умения (National Research Council, 2012; OECD, 2016). Тези и други промени създават условия за натиск и високи очаквания на обществото към образователната система. В този контекст, сред стратегиите и политиките на поредното правителство, докладите на PISA и изискванията на работодателите, остава неясна мотивацията, с която децата ходят на училище. Всъщност именно отговорите на въпроси, които питат за причините, които карат учениците да ходят на училище, да влизат в час, да учат по даден предмет или да се подготвят за изпит предсказват академичен успех (Carbonneau, Vallerand, & Lafrenière, 2012; Jang, Kim, & Reeve, 2012) и отпадане от училище (Vallerand, Fortier, & Guay, 1997; Hardre & Reeve, 2003). Те разкриват важен аспект от училищната реалност, в която децата със своите разбираня, цели, нужди и потребности трябва да удовлетворят очакванията на учители, родители, работодатели, съученици и др.

В изследването се описват отговорите на ученици в пети до дванадесети клас на въпроси, свързани с академична мотивация. Проследяват се възрастовите разлики на мотивацията за учене в изследваната извадка.

Ключови думи: мотивация за учене; динамика на академичната мотивация.

Статията да се цитира по следния начин:

Христова, П., Андонова, Е., Павлова, М. (2019). „Защо съм в училище?“: изследване на мотивацията за учене. *Психологични изследвания*, Том 22, Кн. 1, 2019, 117-132. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© П. Христова, Е. Андонова, М. Павлова, 2019

Приноси на авторите в статията:

Пенка Христова – написа статията, анализира данните, участва в: планирането на изследването, проучване на литературата, подбора на инструменти, превода на въпросниците от английски на български;

Елена Андонова – участва в планирането на изследването, проучване на литературата, подбора на инструменти, редактирането на статията, превод и редакция на материалите;

Маргарита Павлова – участва в планирането на изследването, проучване на литературата, подбора на инструменти, превод на въпросниците от английски на български .

Статията е постъпила през декември 2018

Приета за публикуване през март 2019

Публикувана онлайн през юни 2019

Авторите са прочели и одобрили окончателния вариант на ръкописа.